

Rettevejledning til:

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2011

Erhvervsret
Kandidatfag

20. juni 2011

Spørgsmål 1:

Uagtet at Annika og Bo er skolekammerater skal relationen vurderes jf. de almindeligt gældende regler, og da Annika handler uden for erhverv – køber madpakkerne til eget brug – og Bo handler som erhvervsdrivende er der tale om en forbrugeraftale. Der er endvidere tale om en fjernsalgsaftale jf. forbrugeraftalelovens § 4, idet der bestilles over nettet. Dermed haves der som udgangspunkt fortrydelsesret jf. forbrugeraftalelovens § 17. Da der er tale om en aftale der vedrører catering, levering af madpakker, gælder fortrydelsesretten imidlertid ikke ifølge § 17, stk.2, nr. 1. Dermed kan Annika ikke benytte sig af fortrydelsesretten som grundlag for at afbestille madpakkerne. Det er ikke omtalt i opgaven, om der i aftalen er indeholdt en opsigelses/afbestillingsklausul. Er der en sådan, må denne følges – og findes den kan den meget vel lyde på, at der kan opsiges til udgangen af en måned med et vist varsel – og i givet fald må Annika benytte sig af den, og formentlig således være forpligtet til at aftale madpakkerne – eller i hvert fald betale for dem for hele den måned, som er påbegyndt.

Spørgsmål 2 og 3:

Købet af skinken er handelskøb jf. købeloven § 4, da Bo handler som led i sit erhverv, og slagteriet er erhvervsdrivende. Bo har bestilt ”levering” mandag – og da andet ikke fremgår må leveringen bedømmes jf. købelovens bestemmelser i §§ 9-11. Der er tale om forsendelseskøb i og med at Bo ikke selv henter skinken og slagteriet ikke bringer den med egne folk. Levering anses derfor sket ved overgivelse til fragtføreren jf. købeloven § 10, og da fragtføreren (DSB/toget) får skinken overgivet søndag, er der leveret rettidigt. Risikoen går over til køber ved leveringen jf. købeloven § 17. Det fremgår af opgaven at biangrebet sker på uforklarlig vis, hvilket vil sige at angrebet er hændeligt. Risikoens overgang vedrører netop hændelige begivenheder, og det betyder altså, at Bo i dette tilfælde bærer risikoen for den hændelige skade på skinken. Bo kan derfor hverken gøre indsigelser vedrørende forsinkelse, da en sådan ikke foreligger, eller vedrørende mangler, idet han selv bærer risikoen. Dermed er der hverken grundlag for at kræve erstatning for ekstraudgifterne (spørgsmål 2) eller for at undlade at betale for skinken (spørgsmål 3).

Spørgsmål 4:

Købet af radiser er handelskøb med samme begrundelser som i spørgsmål 2. Der er også tale om genuskøb jf. købeloven § 3, da der købes radiser ud af mængden af radiser. Radiserne leveres ikke, og dermed leveres de heller ikke til tiden, og der er tale om forsinkelse jf. købeloven § 21. Da Bo ikke er årsag til forsinkelsen kan han hæve købet eller forlange levering. Sidstnævnte er ikke en reel mulighed, idet radiserne fra gartnerens produktion ikke er egnede til spisning. Hæves købet derfor, er Bo ikke forpligtet til at betale, og såfremt han har betalt, har han krav på at få købesummen retur. Bo kan endvidere få erstatning jf. købelovens § 24, da det ikke fremgår at gartneren har taget

forbehold om fritagelse for at betale erstatning ved forsinkelse, og der endvidere ikke er tale om omstændigheder af den beskaffenhed, der ifølge § 24 kan fritage for betaling af erstatning – et ormeangreb i fødevarer, der produceres i jord bør altid kunne forudses/forventes også hvis det er så omfattende at hele høsten bliver ødelagt. Den erstatning Bo kan få vil formentlig være, hvad der kan beregnes efter § 25, altså dækning for den eventuelle merudgift, der måtte være ved køb af radiser hos en anden leverandør.

Spørgsmål 5:

Spørgsmålet skal lyde på at Claus kun betaler 800 kr.

Svaret beror på, hvilken type gældsbrev, der er tale om. Opgaven giver ikke oplysninger, der kan bruges til at fastslå, at der skulle være tale om omsætningsgældsbreve, så det vil være nærliggende at forudsætte, at der er tale om simple gældsbreve. Gældsbrevene er blevet overdraget fra den oprindelige kreditor Bo til Bjørn. Ved overdragelse af et simpelt gældsbrev får erhververen ikke bedre ret end overdrageren jf. gældsbrevslovens § 27. Kunne Claus' indsigelse gøres gældende over for Bo, kan den også gøres gældende over for Bjørn. Indsigelsen går ud på, at Bo har udnyttet Claus – og det må vurderes om der er tale om udnyttelse i aftalelovens § 31's forstand. Her skal der være tale om udnyttelse af "betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, ...letsind eller et bestående afhængighedsforhold" – intet af dette kan siges at være tilfældet, der er alene tale om, at man ikke vil yde rabat i en situation, hvor køberen ikke som forventet kan betale kontant – dette er ikke udnyttelse, og det særlige personlige omstændigheder som bestemmelsen yderligere kræver, er heller ikke til stede, der er blot tale om en teenager, der vil have mere end han p.t. har råd til. Bjørn kan således med rette kræve alle 1000 kr. Lægges til grund at gældsbrevet er et omsætningsgældsbrev, ville indsigelsen oven i købet selv om den skulle være omfattet af aftalelovens § 31, ikke kunne gøres gældende på grund af gældsbrevslovens § 15, og så meget desto mere kan den ikke gøres gældende, når den falder uden for § 31.

Spørgsmål 6:

Udgangspunktet er, at Bo ved handlens indgåelse er mindreårig, idet han er 17 år. Spørgsmålet er herefter om den indgåede aftale bliver ugyldig af denne grund, idet mindreårige ikke kan forpligte sig ved aftaler. Tilfældet falder ind under undtagelsen i værgemålsloven, som omtalt i lærebogen side 112, hvorefter den mindreårige godt kan råde over det som er erhvervet ved eget arbejde. Sådan som forholdet er beskrevet i opgaven, kan man ikke forestille sig, at de 75.000 kr. stammer fra andet en madpakkesalget, som er Bos eget erhverv. Dermed kan forældrene rettelig ikke gøre, det som de "truer" cykelhandleren med, idet der er tale om gyldig aftale indgået med Bo. Skulle det af en eller anden årsag blive lagt til grund, at de 75.000 kr. stammer fra andet en selverhverv, vil svaret naturligvis blive det modsatte.

Spørgsmål 7:

Tilfældet må forstås sådan, at der kun er en madpakke med glutenfrit brød, og der er indgået aftale med to aftagere af samme madpakke – altså en dobbeltsalgssituation. Madpakken er løsøre, og reglen er jf. lærebogen side 327 "først i tid – bedst i ret", i hvert fald så længe at salgsgenstanden er i sælgers besiddelse. I opgaven står der at begge hævdede, at madpakken var deres – denne formulering må betyde, at ingen af de to piger har fået madpakken i hænde. Dermed løses problemet i overensstemmelse med den netop omtalte regel, således at den som først har indgået aftale med Bo, har retten til madpakken. Det vides ifølge opgaveteksten ikke hvem at pigerne det måtte være, men svaret er altså at den som bestilte først, har retten til madpakken, og det må således komme an på bevis for aftaletidspunktet.

Spørgsmål 8:

Bent lider personskade og det er spørgsmålet om han kan få erstatning i den anledning. Personskader er normalt værnede efter de almindelige erstatningsregler. Grundlaget for erstatning man søges 2 steder. Dels kan der være tale om en arbejdsskade, dels kan der være tale om en skade, der dækkes efter reglerne om produktansvar. Om det første, så sker skaden som led i Bents arbejde, og jf. lærebogen side 272 er arbejdsskader dækket på objektivt grundlag – altså uden at der behøver være tale om culpa fra arbejdsgiverens side. Skaden sker under arbejdet og må betegnes som en ulykke – en pludselig hændelse ved at klingen ryger af maskinen. På dette grundlag kan der rettes krav om udbetaling af erstatning svarende til den grad af mén/tab af erhvervsevne, der følger af ulykken – kravet rettes til Arbejdsskadestyrelsen jf. lærebogen side 273. Det kan sideløbende vurderes om der er tale om produktansvar. Dette kræver ifølge produktansvarsloven § 5 at maskinen skal have lidt af en defekt – altså ikke have frembudt den forventede sikkerhed. Der er tale om at klingen ryger af fordi der skæres ind i et ben i et stykke kød. Umiddelbart må det forventes at en sådan situation kan opstå. Når man skærer kød, vil der kunne forekomme ben eller andet i kødet, som maskinen nok skal reagere på – men fx ved at stoppe – og ikke ved at slynge klingen ned i benet på den som betjener maskinen. Der er derfor grundlag for at statuere, at maskinen er defekt. Dermed er der jf. lovens § 2 mulighed for erstatning for personskade. Kravet kan rettes mod producent/forhandler jf. § 6 og 10.

Spørgsmål 9:

Spørgsmålet er hvad der omfattes af pantavers pant, når han har pant i en erhvervsejendom. Tinglysningslovens § 37 siger, at ”når intet andet er aftalt” så omfatter et tinglyst pant ”dertil hørende driftsinventar” – så udgangspunktet er, at køkkenmaskinen kan være en del af ejendoms pantet. Da der her er tale om at køkkenmaskinen tilhører en lejer i bygningen, og lejekontrakten vil netop være den aftale, der dokumenterer at køkkenmaskinen ikke er ”dertil hørende”, idet den altså tilhører lejer og ikke ejendommen/dens ejer. Bo mister altså ikke retten til sin maskine.

Spørgsmål 10:

Bo har betalt sin husleje med gældsbreve i stedet for kontante penge. Dette er et usædvanligt betalingsmiddel. Og dermed vil betalingen kunne omstødes efter konkurslovens § 67, forudsat at de nærmere betingelser i denne bestemmelse er opfyldt, og navnlig betinget af at Bo måtte gå konkurs. Det er i dette tilfælde modtager at betalingerne, der er gået konkurs, og altså ikke Bo. Omstødelse forekommer kun i forbindelse med at betaleren går konkurs, og da dette ikke er tilfældet her, kan betalingerne ikke omstødes. Noget andet er, at der muligvis kan rettes krav mod Bo om yderligere betaling, såfremt gældsbrevene viser sig ikke at være deres pålydende værd – men dette vil bero på præcist hvad parterne har aftalt i forbindelse med ”betalingens foretagelse.